

MERENLAHDEN RIISTAMIEHET ry:n HISTORIIKKI 19.11.2022

1. Seuran perustaminen

Kesäkuun 27. päivä vuonna 1962 kokoontui 14 Merenlahden miestä ja nuorukaista aikeena perustaa metsästysseura. Asiaa oli pohjustanut täällä kuten muissakin lähialueen kylissä useilla käynneillään lemiläinen kapteeni Vilho Muhli. Kokouksessa toimi puheenjohtajana virkansa puolesta konstaapeli Oiva Kivistö Taipalsaaren kirkonkylästä. Kokouksessa olivat perustajajäseninä läsnä Raimo Anttila, Keijo, Tenho, Lauri ja Toimi Talka, Esko ja Seppo Nikkinen, Väinö ja Aarne Ojansuu, Pentti Vainikka, Tauno Kaartinen, Uno Nakari, Toivo Lappalainen sekä Paavo Heikkinen, joista viimeisenä mainittu on näin ainut elossa oleva perustajajäsen.

Kokouksen pitopaikka ei ole kenenkään muistissa, mutta päätellen ajankohdasta keskellä kesää, voidaan olettaa, että kokous pidettiin tässä Urheilukenttäosuuskunnan talossa, jonka ensimmäinen vaihe valmistui v 1957. Talvisaikaan tämän talon lämmitys kamiinoilla olisi vaatinut kohtuuttomasti aikaa ja vaivaa, joten metsästysseuran ja muutkin kokoukset pidettiin talvisin kylän eri taloissa vielä 70-luvun lopulle asti.

Perustavan kokouksen pöytäkirjan laati Toimi Talka. Perustetun seuran nimeksi päätettiin Merenlahden Riistamiehet ry. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Raimo Anttila. Viikko perustavasta kokouksesta pidettiin uusi kokous, jossa päätettiin liittyä Metsästäjäliiton jäseneksi. Seuran puheenjohtajina ovat toimineet Raimo Anttilan jälkeen Toimi Talka vv 1964-74, Aarne Ojansuu vv 74-81, Seppo Nikkinen vv 81-85, Eino Lähde vv 85-87, Antti Anttila vv 87-2002, Esko Kähö vv 2002-2004, Petteri Pauniaho 2004-07, Esko Kähö uudelleen vv 2007-2019, mistä alkaen Oskari Talka.

Raimo Anttila valittiin Seuran kunniapuheenjohtajaksi v 2002. Kunniajäseninä ovat olleet Toimi ja Tenho Talka. Tällä hetkellä elossa olevia kunniajäseniä ei ole.

Sihteeri-rahastonhoitajan tehtävän hoitajista on mainittavin Mika Nikkisen rupeama vuodesta 1989 tähän päivään asti, eli kunnioitettavat 33 vuotta.

Seuran jäsenmäärä nousi ripeästi ja vakiintui noin 65 jäseneseen. Viimeisen 10 vuoden aikana jäsenmäärä on jopa noussut ollen tällä hetkellä 75, joista karkeasti puolet on aktiivisia, metsästäviä jäseniä.

Metsästysmaita vuokrattiin maanomistajilta pikku hiljaa. Tämänhetkinen metsästysalue on noin 2300 hehtaaria. Tänä päivänä maanvuokraustiedot on siirretty myös sähköiseen muotoon, mistä niiden seuraaminen ja päivittäminen jokaisen metsästäjän käyttöön helpottuu.

2. Metsästysmuodot- ja käytännöt

Metsästyksellä on Merenlahdella vuosisataiset perinteet. Osa arvosti metsästystä, olihan se merkittävä leivänjatke. Osa ehkä piti sitä joutavana ajanhaaskauksena; "pyssykyttä ja pelimanni ei oo mies eikä paskakaan"- on sanonnta, jonka muistan lapsuusajoiltani, en vakavasti kerrottuna vaan entisaikain tokaisuna. Metsästyksen järjestäytyminen yhdistyksen nimissä tapahtuvana toimintana antoi sille ehkä yleisempää arvonantoa ja myös mielenkiintoa. Se ei ollut enää pelkkää ruoanhankintaa, siitä oli tullut harrastus.

Hirvenmetsästys Merenlahdella alkoi jo noin kymmenen vuotta ennen seuran perustamista. Tuolloin kaatoluvan hakija oli yksityishenkilö. Nykyään olemme olleet pitkään Lemi-Taipalsaaren riistanhoitoyhdistyksen yhteisluvassa, mikä helpottaa merkittävästi metsästystä edeltäviä, sen aikaisia ja jälkeisiä käytäntöjä. Ensimmäisen luvan haki Albert Talka, muistitietojen mukaan v 1953. Hirven onnistui kaatamaan Raimo Anttila paikkana Muurosuo. Luvanhakija oli tietävästi päivänunilla kotonaan. Ihmetys ja riemu olivat suuria, saalis jaettiin välittömästi, samoin peijaiset pidettiin samana iltana. Peijaisrieha oli niin vauhdikas, että eräänkin metsämiehen kerrotaan löytyneen aamulla Anttilan sonnimonntusta nukkumasta ja toisen heinäladosta lihareppu päänalusenaan.

Peijaiset pidettiin alkuvuosikymmeninä miesporukassa. Tarjolla oli kahvia ja vesirinkilöitä sekä tietenkin myös miestä väkevämpää. 80-luvun puolivälissä siirryttiin nykyiseen keittotarjoilukäytäntöön. Peijaisista tuli näin myös kylän yhteinen tapahtuma naapuriseurojen edustajien höystämänä. Peijaiset on myös tärkeä yhteydenpitokanava ja kiitoksen osoitus maanvuoraajille.

Ensimmäisessä, vuoden -62 toimintakertomuksessa hirvijahti oli pelkistetty yhteen virkkeeseen: " Seuran hirviporukka kaatoi hirven, joi veret ja piti peijaiset".

Hirvenmetsästyksen saatiin myös kansainvälistä väriä, kun v -69 päätettiin ottaa mukaan myös ulkomaisia metsästäjiä mukaan ja seura sai kaipaamaansa lisäsätuloa metsästysturismilla. Vuoden -69 hirvijahdisti on saksalaisvierailun myötä laadittu puolen sivun artikkeli Etelä-Saimaassa. Pahaksi onneksi yhdellä laukauksella kaatui 2 hirveä. Tapauksen kulku jälkiseuraamuksineen on luettavissa mainitussa lehtileikkeessä eteisen puolella. Viimeisimmät vieraat 90-luvun lopulla olivat Itävallasta, kaksi iäkkäämpää herrasmiestä. Vieraat olivat tulleet yölennolla Helsinkiin ja sieltä Merenlahdelle 3:n aikoihin aamuyöstä. Parin tunnin yön jälkeen lähdettiin metsälle. Kumpikaan ei ollut nähnyt koskaan suomalaista hirveä. Vein vanhemman herran mielestäni parhaalle passipaikalle ja annoin ohjeet. Kello ei ollut kymmentäkään, kun 10-piikkinen uroshirvi tuli ampujan selän takaa, vasten ajoketjua, tarkka kaatolaukaus, homma selvä. Kyllä toisilla on tuuria!

Kansainväliseen tai ainakin maakuntarajat ylittävään toimintaan viittaa myös seuraava esimerkki. Tapaus lienee sattunut 60-luvun alkupuolella, koska puhelynyhteys Merenlahdelle valmistui v 1961. Perustajajäsen, Toivo

Lappalainen, jonka muistamme Lappeenrannan Konepajan, nykyisen MetsoOutotecin johtajana, sai sihteeriltään seuraavan kiireellisen ilmoituksen: Joensuusta soitettiin, että Käkisalmen takana on ammuttu hirvi. Hetken miettimisen jälkeen Topille valkeni totuus: Ojansuusta soitettiin, että Kähönsalmen takana on ammuttu hirvi!

Muita metsästysmuotoja ovat tietenkin pienriistan kuten metsäkanalintujen ja jänisten metsästys. Metsäjäniksen ohella ennenkaikkea rusakkojahdit kokoavat seuran aktiiveja viikonloppuisin yhteisiin jahteihin. Vesilintuja metsätetään varsin vähän vaikka Saimaata on joka puolella. Syynä on runsas ranta-asutus, mikä rajoittaa lailliset pyyntipaikat vähiin. Tätä osin parantaa seuran alueelle rakennetut 5 kosteikkoa, joista on tullut merkittävä lisä luonnonvarojen monimuotoisuuden saralla. Kosteikkojen hoito on seuralle myös merkittävä tulon lähde.

Pienpetojen pyynnillä oli aikaanaan jopa taloudellista merkitystä. Varsinkin supikoran yleistymisen 60-70 luvuilla veivät innokkaimmat metsämiehet pöllinteosta supijahtiin. Ensimmäisen supikoiran metsästäivät Vuortlahdenniemestä Raimo ja Tapani Anttila, jotka eivät vielä metsästystilanteessa tienneet moista elikkoa olevankaan. Itse tainnutin supikoiran poikittaisella mailalla hirvijahdin ajomiehenä Orjainniemellä syksyllä 1983. Eväät repusta muovikassiin ja supi reppuun. Oli taukopaikalla hämmästyneitä ilmeitä, kun reppu alkoi muljahtelemaan. Supilakki on vieläkin tallella.

Majavaa metsästettiin 90 luvulla innokkaasti Koukkulammella ja Koisanlahdella. Pesien siirtyminen uusille alueille vaatii myös jatkuvaa valvontaa metsä- sekä muiden tuhojen torjumiseksi. On tärkeää pitää nykyisen tulokaslajin, kanadanmajavan kanta riittävän alhaalla. Majavanmetsästys illan pimetessä loi oman erityisen viehätöksensä, jota ei voi itse kokematta ymmärtää.

Seuran jäsenet ovat osallistuneet myös suurpetometsästyksen riistanhoitoyhdistyksen jäseninä. Suurpetojen kaatajia ei seuran jäsenissä tietävästi ole, ainakaan kukaan ei ole tunnustanut.

Uusista riistaeläimistä metsäaurilla on vakiintunut kanta alueella ja siitä on tullut uusi, tärkeä metsästyskohde. Vieraslajeista kultasakaalista on saatu muutama ei-toivottu varmistamaton havainto.

Luvatonta metsästystä on alkuvuosikymmeninä koettu haitaksi ja sitä varten seuran jokaisessa vuosikokouksessa on 60-70 luvuilla maininta 50 markan palkkiosta luvattoman metsästyksen paljastamisesta. Palkkiosta puolet luvattiin ilmiantajalle. Johtokunnan pöytäkirjoista löytyy vain yksi maininta tuloksellisesta ilmiannosta.

Metsästysseura on ryhtynyt myös jäsentensä moraalinvartijaksi. Suora lainaus pöytäkirjasta 19.8.1963:” Päätetään, että jäsen saa käyttää vierasta, mutta, jos käyttää liian usein, niin siitä huomautetaan”. Tässä yhteydessä vieraalla tarkoitettaneen metsästysvierasta.

3. Ampuma- ja muu kilpailutoiminta ml tanssit

Yhteistoiminta naapuriseurojen erityisesti Lemminkäisten ja Tapavainolan Riistamiesten kanssa alkoi heti vilkkaasti. Ampumakilpailut mainittujen seurojen kanssa aloitettiin jo 60-luvulla. Kisat jatkuvat edelleen aktiivisesti.

Kilpailutoimintaa on ollut ammunnessa myös seuran sisäisinä kilpailuina, jotka elävät juuri nyt hiljaiseloa. Tähän on vaikuttanut merkittävästi oman haulikkoradan menetys noin 8 vuotta sitten.

Yhteistoiminta Tapavainolan Riistamiesten kanssa meni jopa niin pitkälle osa heistä olisi halunnut siirtyä maineen Merenlahden Riistamiesten jäsenyyteen v 1972. Ehkä molempien seurojen onneksi pyyntö evättiin.

Seura järjesti myös 60-70 luvuilla seuran sisäisiä ja avoimia hirvenhiihtokilpailuja, jotka kokosivat kilpailijoita eri puolelta piiriä.

Seuran järjestämät ohjelmalliset illamat talvisin ja myöhemmin 70- luvulla kesätanssit olivat merkittävä tapahtuma pienelle kylälle sekä kaivattu tulonlähde seuralle.

4. Riistanhoito

Riistanhoito koettiin alusta alkaen jokaisen metsästäjän tehtäväksi.

Ruokintapaikkoja rakennettiin, riistapeltoja kynnettiin. Myös riistakantaa seurattiin elokuisilla poikuelaskennoilla. Nykyisin vesilintujen pesä- ja poikaslaskennat ovat rutiinia. Hirvilaskennat tehtiin aikanaan helmikuussa, nykyisin yleensä metsästyksen yhteydessä. Erikoinen kokeilu oli fasaani-istutukset 1964. 15 Fasaania kasvatettiin poikasista ja laskettiin luontoon. Muutamia vuosia kanta voi hyvin ja jopa lisääntyi. 60-luvun lopun supi-invaasio hoiti kuitenkin helpon saaliin.

Kanalintujen ruokintaa tehtiin enimmillään 3:lla ruokintapaikalla osin yhteistössä Tapavainolan Riistamiesten kanssa. Jäsenet veloitettiin myös omaehtoiseen riistanhoitotyöhön, riistapeltoja hoidettiin ja hoidetaan edelleenkin. 70-luvulla jäsenille langetettiin myös toimettomuusmaksu, mikäli hän ei osallistunut riistanhoitotyöhön vähintään 3 kertaa vuodessa.

Palataan hetkeksi hirvenmetsästyksen; siellä aina sattuu ja tapahtuu. Kertomus sisältää vähintäänkin metsästyksrikkomuksen, mutta koska tapaus on jo vuosikymmeniä sitten vanhentunut ja asianosaisetkin ovat jo maallisen lainkouran tavoittamattomissa, tulkoon asia julki. Tapaus lienee tapahtunut 70-luvun alkupuolella, kuitenkin huomattavasti ennen kännykkä- ja vhf aikaa, jolloin huutoketjuilla ja merkkilaukauksilla oli suuri merkitys tiedon välittämisessä. Hirvenlupia oli jäljellä kaksi. Onnistuneen kaatolaukauksen jälkeen kaksi metsästäjää ei uskaltanut ampua armon- eli virallisemmin viimeistelylaukausta,

jotteivät antaisi muille väärää tietoa kahdesta kaadosta. Näin nämä nokkelat miehet tekivät viimeistelylaukauksen - kivellä.

5. Kenneltoiminta

Myös kenneltoiminnassa seuran jäsenillä on ollut ja on edelleen aktiivisia ja menestyneitä jäseniä ja myös koiria. Urho Pesonen toimi aikanaan mm Kymen Läänin Kennelpiirin puheenjohtajana ja Suomen Kennelliiton tilintarkastajana sekä Suomen ajokoirajärjestön hallituksen jäsenenä. Hänet valittiin myös Kennelliiton kunniajäseneksi. Urholla oli myös lukuisia menestyneitä ajokoiria.

Esa Talka on toiminut mm Suomepystykorvajärjestön hallituksen jäsenenä ja Suomenpystykorvajaoston puheenjohtajana sekä Kymen Läänin Kennelpiiriin hallituksen jäsenenä. Lisäksi hän on linnunhaukkukokeiden yli- ja palkintotuomari. Esan Rantakallion kennelistä on lähtöisin 7 kaksoisvaliota ja 4 käyttövaliota.

En tässä yhteydessä ryhdy erikseen luettelemaan muita menestyneitä koiria ja kasvattajia. Listasta jäisi kuitenkin joku ansioitunut pois. Yleistoteamuksena riittänee, että kenneltoiminta on hyvässä nousukiidossa. Tästä on erikseen mainittava, että seuramme on viime kesänä tehnyt uuden aluevaltauksen ollessaan yhtenä kolmesta järjestäjäseurasta Lappeenrannan koiranäyttelyissä raviradalla. Toiminnan jatkamisesta on tehty jo periaatepäätös.

6. Kiinteistöt

Seura sai haltuunsa Kaakois-Suomen Haulikkoampujilta Kokka-ahon haulikkoradan, jota on viime vuosikymmenelle asti käytetty aktiivisesti niin jäsenten omaehtoiseen harjoitteluun, kuin myöskin oman seuran ja naapuriseuroja vastaan käytäviin kilpailuihin. Kuten aiemmin totesin, rata menetettiin noin 8 vuotta sitten tiukentuneitten ympäristömääräysten johdosta. Ampumaradoissa olemme ulkopuolisen avun varassa. Tukeudumme lähinnä Savitaipaleen ja osin myös Muukon ja Joutsenon ratoihiin.

Merkittävin kiinteistöhanke on ollut hirvikatoksen rakentaminen. Katos päätettiin rakentaa talvella 2001 ja se valmistui uskomattoman talkooinnostuksen tuloksena syksyllä 2002. Kylmiö rakennettiin pari vuotta myöhemmin.

Seura on rakentanut ja ylläpitää myös kolmea laavua, jotka ovat myös muiden kuin metsästäjien käytössä. Ne edistävät osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja metsästykskulttuurin tiedostamista yhtenä sen osana.

Seuran standaari ja siitä mukaeltu hihamerkki valmistuivat v 2001. Suunnittelija on Tuomas Kähö

7. Lopuksi

Kymmenen vuotta sitten päätin historiikin huoleen seuran ukkoontumisesta. Liekö metsänhaltija Tapio kuullut; viime vuosina olemme saaneet runsaasti uusia nuoria jäseniä. Myös naisjäsenten määrä on merkittävästi kasvanut. Tämän seurauksena jäsenmäärästämme 75, peräti 12 on naisia. Heistä suuri osa on aktiivimetsästäjiä. Keski-ikä seurassamme on 53 vuotta. Näillä perusteilla voidaan todeta Merenlahden Riistamiesten olevan vireä, tasa-arvoinen, toimiva ja hyviä metsästystapoja kunnioittava seura. Se haluaa osaltaan kehittää metsästyskulttuuria yhteiskunnan osana. Siihen kuuluvat tärkeinä osina hyvien suhteiden ylläpito niin naapuriseuroihin kuin maanomistajiin, alueella asuviin ja loma-asukkaisiin sekä muihin sidosryhmiin.

Taipalsaarella 19.11.2022 Esko Kähö